

Izhaja vsaki dan
 Naj se medij in praznik od 5. uri, ob ponedeljku od 9. uri jutraj.
 Številke se prodajajo po 3 mrvč (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 v Trstu, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
 Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Oglase se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
 27, mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.
 za samrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa
 10 st. — Oglase sprejema internatni oddelček uprave
 „Edinosti“. — Pisne se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Ne
 naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno
 pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
 konorcijski list „Edinost“. — Nastanila tiskarna konorcijska
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841.652.
 TELEFON št. 1157.

Graja in — nada.

(Dopis.)

Tudi nas so novi časi potisnili naprej
 pred dozorele velike probleme narodne. In ne
 da bi nas vpraševali za prošlost, ne za discipli-
 nirano pripravnost, zahtevajo ti novi časi
 od nas dela, razumevanja, zrelosti, in ob
 enem nam vele, da v borbi, ki navstaja, brez
 teh pogojev moramo pasti premagani. Tudi
 mi Slovenci smo hrepeli po teh novih ča-
 sih, nadejajoči se, da nam oni prinesejo
 zmago naših pravic. Novi časi so tu, ali
 žnjimi je oživilo tudi vprašanje: kake so
 nam dolžnosti?! In čudno: ravno te
 smo doslej najmanj vodili v svojih računih,
 da si ravnov v vestnem izpolnjevanju
 svojih dolžnosti leži največja
 opora vseh pravic.

Da Slovenci v naših krajih niso doslej
 izpolnjevali v vseh podrobnostih svojih na-
 rodnih dolžnosti, za to sta nam v dokaz ta
 nepripravljenost in slaba narodna disciplina,
 v katerih nas je zateklo rešenje velikega
 vprašanja splošne volilne pravice. Tega smo
 se do včeraj zavedali vsi, ali naša želja, da
 bi oživilo svoje vrste, je degenerirala v tisto
 leno, komorno in pogubno politiziranje po
 kavarnah in krčmah, v kritiko in nadkritiko,
 ki nas zasuha s trupom, ki je vse rušila in
 namo rušila! Vsi smo vedeli, da nas je
 ta politika dovela do zaostanka, da nismo
 napredovali, kakor bi mogli in morali napre-
 dovali, ali od nikoder ni bilo čuti odločnega
 glasu, da smo na krivem potu in da ne
 smemo dalje po njem. Mi smo živeli od
 svojih lažev in kadila, ali bolje — od
 laži. Ali, ko je prišlo prekopanje, ko je bila
 enajsta ura, spregovoril je eden za mnoge in
 mnoge. Nadejamo se, da njegov memento
 prinese dobrega sadu.

Mislino na iskreno besedo dra. Rybára
 na minulem obnem zboru političnega dru-
 štva „Edinost“. Njegova graja na adresu naše
 inteligence ni izvirala iz mržnje, slavoheleja,
 osovobnosti. On ni hotel žaliti in odbijati ljudi
 od dela. Dr. Rybár in ostali naši redki pr-
 vaki in jedini delavci na narodni njivi so
 umeli v svoji resnosti naš nov položaj v
 spreminjenih razmerah, so umeli, da so nji-
 hove sile neznatne, da, nikake, v novi pomno-
 ženi borbi ako ostanejo tudi nadalje osam-
 ljeni. In uprav v tej skrbi in ljubezni nasproti
 našemu narodu treba iskati vzroka ostri, ali
 pravični graji dr. Rybára naši inteligenci.

Mi s svoje strani nočemo z rekriminaci-
 jami prestopati meje potrebnega, kajti, tudi
 za nas ne bi bilo nič lažjega, nego — ru-
 šiti! Rybárev memento ostane živ za daljši
 čas v spominu naših nadkritikov. Pre-
 idimo raje na pozitivno delo zidanja, poka-
 zujemo na prave steze, pripravne za delo,
 dajmo prilike, vspešujemo mlade, da
 ožive za narod! Na to delo pozivljamo vseh
 in uverjeni smo, da „Edinost“ najpripravnije
 pride nasproti s svojim gostoljubjem vsaki
 zdrav in plemeniti misli in akciji.

Preobrata v našem življenju ne doživimo
 v osmih dneh, ali tudi osem dni dela za naš
 napredek, za našo organizacijo pomenja
 mnogo. To naj si stavijo na srce vsi odbori
 naših društev v mestu in po okolici, ker so
 oni danes prvi poklicani, da nas pripra-
 vijajo za bodoče bitke. Nekdo je na
 omenjenem shodu priporočal demokratizacijo
 naše družbe in politike. Mi pravimo, da bo to
 gotova stvar, čim se naša društva dajo ži-
 vno na delo za izvedenje svojih programov.
 Čemu ravno sedaj ustanovljati ljudske čital-
 nice in knjižnice, nekako početi z nova, ko
 imamo gotovih ustanov, ki bi, ako jih prero-
 dimo, mogle odgovarjati naši kulturni po-
 trebi? Inamo dve delavski društvi, ki bi
 morali kopeti naprednega demokratskega živ-
 ljenja pike tega, da so bolniške blaginje!

Tu sta vam takoj dva odbora, v katerih
 sede mnoge naše vredne sile. Naša delavska
 organizacija bi nam morala dajati še mnogo
 več poleg oskrbovanja bolnikov. Glejmo, kako
 delajo socialisti! Njim so njihove delavske

zadrage srce njihove discipline in napredne
 organizacije.

Prenehajmo s tožbami na tem mestu in
 nadejajmo se, da naše skrbi dele z nami vsi
 Slovenci Primorja in da goje v srečo željo,
 da se tudi naše narodno življenje pomladi in
 preporedi. Ako smo se svojim dosedanjim
 vedenjem dajali povoda ostrim grajam od
 strani naših voditeljev, pokažimo takoj sedaj
 s krepkim nastopom, da hočemo še o pra-
 vem času popraviti pogoje, osvojiti ugrab-
 ljena nam tla, da se še moremo in moramo
 nadejati velikih zmag v borbi, ki nas čaka.

J.

Državni poslanec Šuklje na delu v družbi s Frankom in Tomašičem??!

Pod naslovom „Kod Franka Stras-
 snoff, kod Tomašiča Šuklje“ pri-
 naša glavno glasilo hrvatske stranke prava,
 „Hrvatska“, nastopno vest: „Dobro po-
 učenim pripoveduje, da je se-
 stankom v hipotekarni banki —
 na katerih so se posvetovali
 menda o „Veliki Hrvatski“: To-
 mašič, Rorauer, Čavrak in Frank — pri-
 sostvoval tudi hofrat Šuklje.“

Reškemu „Novemu listu“ pa javljajo iz
 Zagreba: „Kakor je doznal vaš dopisnik iz
 zanesljivega vira, so sklenili včeraj frankovci
 zapričiti v saboru z ostro obstrukcijo. Zdi
 se, da je tajni dogovor med Frankom, To-
 mašičem, Čavrakom, Rorauerjem, hofratom
 Šukljem in Kršnjavim to izzval. Poskuša
 se zopet nov atentat na ustavne re-
 forme v Hrvatski.“

Nam je vskipela kri in rudečica srca
 nam je posilila v obraz, ko smo prečitali te
 vesti. Potem pa smo si stavili vprašanje: je-
 li sploh možno, da bi stranka, ki vodi ofici-
 jelno slovensko politiko, dovolila kateremu
 svojih členov, da sodeluje na sestankih s ta-
 kimi peklenskimi nameni in s politiki, ki no-
 sijo kakor poznani stebri Khuenove straho-
 vlade žig izdajstva na lastnem bratskem nam
 narodu?! Ali pa da bi si kateri členov
 stranke samovoljno dovolil s sodelovanjem
 na takih spletkarjenjih kompromitirati svojo
 lastno stranko in osramotiti svoj narod pred
 vsem poštenim slovanskim svetom?! In rekli
 smo si, da to ni možno, da bi bila katera
 slovenska stranka ali kateri slovenski politik
 tako nizko pal. Zato smo se premagali in
 nismo napisali grenkih besed, ki so nam si-
 lile v pero.

Ali vsa slovenska in hrvatska javnost
 ima pravico zahtevati od „Slovenske ljudske
 stranke“ avtentičnega pojasnila. Izlasti pa
 morajo zahtevati tacega pojasnila hrvatski
 poslanci iz Dalmacije in Istre. Imeti moramo
 namreč na misli dvojno: da so ti poslanci
 člani parlamentarnega kluba na Dunaju, ki
 mu načeluje vodja „Slovenske ljudske stranke“,
 da so ti poslanci vsikdar, lojalno in z discipli-
 nino, ki je gotovo često zahtevala od njih
 tudi žrtev na intelektu, podpirali politiko
 kluba, a da so ti isti hrvatski poslanci iz
 Dalmacije odlično sodelovali na rušenju Khueno-
 vega režima in na uvedanju
 novega kurza na Hrvatskem.

Če imamo ta dva momenta pred očmi,
 moramo reči, da bi konspiriranje, kakor je pri-
 pisujeta gori navedena hrvatska lista sloven-
 skemu poslancu Šukljetu, pomenjalo ne le
 atentat na slovansko stvar in na usodo na-
 roda hrvatskega, ampak tudi brezprimerno
 nelojalnost in zavratnost proti lastnim klub-
 skim tovarišem in gaženje vsake politične
 morale!

Ne soglašamo s sedanjo slovensko ofici-
 jelno politiko, često smo v navskrižju s „Slo-
 vensko ljudsko stranko“; ali drž. poslancu
 Šukljetu pripisovani nastop bi bil tako glo-
 boko kompromitujoč za vso slovensko skup-
 nost in poguben za bratsko razmerje med
 narodom slovenskim in hrvatskim, da iskreno
 želimo in nestrno pričakujemo poveljnega
 pojasnila od avtoritativne strani.

Preosnova gospodske zbornice.

DUNAJ 14. Vlada je na podlagi cesar-
 jevega pooblastila uročila v gospodski zbornici
 predlogo, ki omejuje število dosmrtnih členov
 te zbornice na 180. Načrt je v tesni zvezi s
 preosnovo poslanske zbornice. Ako pride s
 splošno in enako volilno pravico boj za par-
 lament do trajnega završka in ako se bodo
 v poslanski zbornici vršile razprave o strem-
 ljenjih, ki zassecajo v ljudsko življenje na
 zakoniti podlagi urejenega posvetovanja in
 organske izravnave s protistremljenji, tako
 zahteva ustavno načelo kakor neizogibno do-
 polnitev, močno gornjo zbornico, ki bo znala,
 odgovorna lastni vesti in zgodovini, varovati
 konservativne interese in podati jamstvo za
 nadaljni mirni razvoj. Načrt obsega veliko-
 dušno samomejitev krone v predpravi in
 ta samomejitev se vrsti na številne žrtve
 pravic in zahtev, ki so jih radi velikega cilja
 doprinesle vse narodnosti, volilci in stranke
 poslanske zbornice. To se izvrši pa v nadi
 protizrtve, da ne bo namreč prva zbornica,
 zavarovana v lastni hiši, prigrvarjala spre-
 membi, ki jo je na svojih temeljih sklenila
 poslanska zbornica. Ako vsprejme, gospodska
 zbornica predlog, tedaj se uresniči že davno
 izražena želja, da bo ista v bodoče izvrševala
 svoje ustavno delovanje samostojno in ne da
 bi se nanjo vplivalo. Nasprotno pa bi bilo
 veliko delo notranje reforme druge zbornice
 v nevarnosti, morda celo onemogočeno.
 Posledice, ako volilna reforma ponesreči,
 bile bi nedogledne odgovornost za to pre-
 velika. Ako hoče torej vlada sama izpolniti
 željo gospodske zbornice, ter povišati nje
 ugled in veljavo, tedaj ne misli drago, nego
 da zgradi primerno obe naši parlamentarni
 zbornici. V službo države hoče postaviti vse
 ljudske sile, da bo oborožena za velike naloge,
 ki jo čakajo v bodočnosti.

Avstrijska delegacija.

Plenarna seja.

BUDIMPEŠTA 14. Predsednik Lobko-
 vic je otvoril sejo ob 2. uri 10 minut. Dele-
 gacija je nadaljevala razpravo poročila pro-
 računskega odseka o proračunu ministerstva
 za vnanje stvari.

Minister za vnanje stvari je v svojem
 govoru izjavil: V proračunskem odseku se
 je v zvezi z mojim ekspozejem vršila podrob-
 na debata o vnanji politiki monarhije. Toliko
 v odseku kolikor na razpravah v plenumu se
 je pokazalo, da so glavne točke naše politike
 ugajale.

Na to je minister izjavil: Generalni in-
 spektorat makedonskega orožništva je bil iz-
 ročen nekemu italijanskemu generalu, da se
 s tem dokaže, da se pri akciji, zapričiti po-
 inicijativi Avstro-Ogrske in Rusije, daje naši
 zaveznici in prijateljici, Italiji, namenjena
 markantna uloga. To se je zgodilo v smislu
 manifestacije za Italijo. Omemba te točke me
 sila, da zopet govorim o našem razmerju do
 Italije. V tem oziru se zamorem le povrniti
 k mojim izjavam, ki sem jih podal v ogr-
 ski delegaciji. Tamkaj sem priznal, da del
 javnega mnenja v Italiji ni nam naklonjen in
 da so različne manifestacije provzročile pri
 nas nezaupanje. Teh manifestacij se je v Ita-
 liji in pri nas polastil tudi del novinarstva.
 Želel bi, da se v tej tendenci ne napreduje
 in istočasno prosim javno mnenje, naj se ne
 da zavajati. Obe vladi sta trdno sklenili, da
 bosta nadaljevala negovati prirsčne in prija-
 teljske razmere z Italijo. Rekel sem že v
 mojem ekspozeju, da objektivno govore, ne
 obstoja med Avstro-Ogrsko in Italijo nikako
 nasprotstvo. Nadalje sem omenil, in to mor-
 ram naglašati tudi danes, da imata Avstro-
 Ogrska in Italija kakor zaveznici in sosednji
 in kakor merodajni velesili evropske politike
 marsikatero skupne interese.

Včeraj so se nekateri govorniki bavili
 tudi z balkansko politiko monarhije. Ako se
 ozremo na zadnja leta, tedaj vidimo, da je
 monarhija vedno postopala dobrohotno na-
 sproti Srbiji. Navajam v tem oziru postopa-
 nje Avstrije na berlinskem kongresu. Ako je

pa semtertja prišlo do nesporazumljenja in
 do težkoč, tedaj niso bili vedno krivi avstro-
 ogrski ministri za vnanje stvari. Jaz bi iskal
 težkoče v zemljepisnih in političnih razmerah,
 v politiki Srbije. Ako rečem, da je monarhija
 gojila za Srbijo vedno odkritosrčne simpatije,
 ne smemo pa pozabiti in zanemarjati tudi
 lastnih koristi. (Odobranje).

Minister je zaključil z besedami: Naša
 svrha je varnost monarhije in ohranitev nje
 položaja kakor velesile. (Živahna pohvala in
 ploskanje).

Na to je poročevalec Bacquehem prigo-
 varjal na razna izvajanja govornikov ter je
 pojasnjeval razmere na Balkanu, naše raz-
 merje med Rumunsko in Bolgarijo na eni in
 Grško na drugi strani.

Na to je delegacija pričela specijelno
 debato ter odobrila proračun ministra vnanjih
 stvari.

Tekom debate je minister za vnanje
 stvari izjavil, da se nastavlja pri konzulatih,
 ki imajo specijelne trgovinsko-politične posle,
 kakor kancelijske uradnike mlade ljudi, ki so
 izvršili trgovinsko akademijo ter da se bo s
 temi poskusi nadaljevalo.

Na to je delegacija pričela razpravljati
 o okupacijskem kreditu. Govorila sta del.
 Biankini in Klofač, nakar je bila razprava
 prekinjena in seja zaključena.

Prihodnja seja jutri ob 10. uri dopolu-
 dne. Dnevni red: Razprava okupacijskega
 kredita, skupnega finančnega ministerstva in
 takozvani mali naslovi.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 14. Poročevalec Hoitsy
 je v imenu finančnega odseka predložil poro-
 čilo o proračunskem provizoriju. Isti se svo-
 ječasno postavi na dnevni red. Sledila je
 specijalna debata o proračunu za bogo-
 častje.

Koncentracija poljskih strank.

Lvovski „Dziennik Polski“ zagovarja
 koncentracijo poljskih strank na prihodnjih
 državnozbornskih volitvah. Ta koncentracija
 da je potrebna, ker čaka Poljake hud boj z
 Malorusi. Lahko pride do tega, da bi radi
 nesloge med poljskimi strankami pridobili
 Malorusi tudi one mandate, ki so namenjeni
 za poljske manjšine. Kakor narodne naj se
 po mnenju lista smatra vse poljske stranke,
 ki bodo od svojih kandidatov v naprej zahte-
 vale, da vstopijo brezpogojno v poljski klub.
 Za poljske narodne poslance je mesta le v
 poljskem klubu. Le tamkaj se zamorejo boriti
 za svoj specijelni program. Skupni splošni
 program je delovanje v poljskem klubu. Kdor
 vsprejme ta program, ima se smatrati narod-
 nim kandidatom. (Dolzeza govora kratki smi-
 sel je: proganjanje Malorusov — gnusni
 egoizem gospodovskih poljskih politikov! Op.
 ured. „Edinosti“).

Boj med cerkvijo in državo na Francozskem.

Nihče nam ne bo mogel očitati, da smo
 nasprotniki cerkve, ako rečemo, da politika
 Rima in francoskih katolikov nasproti strem-
 ljenjem za ločitev države od cerkve na Fran-
 cozskem, od prvega začetka do danes: ni bila
 jasna, določena, a najmanj dosledna. Saj to,
 kar smo napisali tu, je fakt, ki ga je opazo-
 val in videl ves svet.

Ko je bil zgodovinsko znameniti sedanji
 zakon o ločitvi v stadiju posvetovanj in po-
 gajanj — se v Rimu niso vznemirjali. Tudi
 potem, ko je bilo gootvo, da je večina komore
 francoske za ločitev in ni bilo dvoma, da bo
 zakon vsprejet, da bodo plače škofov in
 svečnikov brisane iz proračuna in da bodo
 katoliki Francije siljeni v samopomoč v bo-
 gočastne namene: so ostajali v Rimu še
 vedno hladni. Ves boj je bil le parlamenta-
 ren in se je omejal na zbornico. Agitacij
 v široki javnosti, ki bi razburjala duhove
 ni bilo.

Po tem vedenju Rima so se oficijelni
 krogi Francije že udajali nadi, da se Vati-
 kan molče uda in da dovoli, da se bodo v
 smislu zakona snovala verske ljudstva, ki
 bodo skrbela za verske potrebe družstva.

Najbolji dokaz pa, da je vedenje Vati-
 kana napravljalo utis, je dejstvo, da episko-
 pat sam ni bil edin med seboj, da je bila v
 njem močna struja za spoprijaznenje z novim
 stanjem in da so nekateri škofje že dovolje-
 vali snovanje po zakonu o ločitvi zahtevanih

verskih združenj. In kakor episkopat, tako je bila tudi nižja duhovščina in so bili verniki sami ločeni na različna mnenja. Eni so bili za novo cerkveno organizacijo, drugi za brezobziren boj. A ta diskrepanca v vedenju in nastopanju škofov, duhovščine in vernikov na francoskem je bila le naravna posledica nejasnosti glede načrtov in namenov v Vatikanu — posledica popolne desorientacije.

Še le sedaj, ko se je bližal trenutek, da stopi zakon v veljavo, ko je bilo torej prepozno, je prišla iz Rima francoskim katolikom direktiva, polna energije in odločnosti za boj, tako, da stoji Francija na predvečer hudega kulturnega boja. Prepozno smo rekli, ker bo težko vpostaviti jedinstvenost v katoliških vrstah. Posebno v velikem delu vernikov ne bo več najti umerjanja za boj, ki bo zahteval od bojevnikov velikanskih žrtev, kajti katoliki se bodo spominjali, da ni dolgo temu, ko so bili škofje in svečeniki mnenja za spoprijaznenje z novim zakonom.

Na dogodkih na francoskem je se le prav videti velikansko razliko med politiko, ki jo je vodil prosvetljeni duh Leva in Rampolla, in ona, ki je vodi Španjec Mery del Vall. Da se je Vatikan pravočasno odločil: ali za odnehanje, ali za boj — in da je tudi o pravem času dal episkopatu in vernikom direktivo, stvari bi danes gotovo nekoliko drugače stale. Da se je o pravem času odločil za boj, danes ne bi francoska vlada s tako razumno lahkoto izvajala zakona o ločitvi.

In tudi mi Hrvatje in Slovenci doživljamo vsled te nejasnosti in nestalnosti v sedanjih vatikanski politiki britkih razočaranj. Vprašanje staroslovenskega bogoslužja, ki je že povzročilo toliko razburjenja, je še danes nerešeno. A vedenje rimske kurije ob tem vprašanju ima na sebi vse znake nestalnosti in neodločnosti. S prvega, kmalu bo izvolitvi Pija X. se je zdelo, da je sedanji papež naklonjen staroslovenskemu bogoslužju, in govorilo se je od strani oseb, ki so dobro informirane o dispozicijah v Vatikanu, da pričakovati ugodne rešitve. Kmalu na to pa so poročali rimski viri, da se je veter zasukal. Ali vsled neodločnosti je ni tudi definitivne odklonitve, marveč se z definitivno rešitvijo odlašala in odlašala.

Iz Pariza poročajo od 13. t. m.: Prvi dan nove dobe je minil povsem mirno. V vseh cerkvah so se čitale maše kakor navadno. Samo dve cerkvi od 79 pariških cerkev sta prijavili oblasti, da se bo v istih na podlagi zakona iz leta 1881, vršila služba božja. Za ostalih 77 cerkev je policija konstatovala, da se je kršil zakon. Duhovniki teh cerkev bodo pozvani na policijo.

Mnogo vernikov je predpoludne za posamične cerkve prijavilo na policijski prefekturi, da se bo v istih vršila služba božja po katoliškem obredu. Prefektura je izjavila, da so te prijave veljavne, in da nadomeščajo prijave duhovnikov, ki jih ti ne smejo podati vsled prepovedi papežev.

Vlada se boji, da pride povodom likvidacije cerkvenega premoženja do sporov. V departementih, v katerih je večina generalne skupščine klerikalna ali napredna, se bodo škofjske palače dale v najem škofom, tako tudi v občinah župnišča dotičnim župnikom.

Odkar je bil razglašen zakon o ločitvi, so bile ustanovljene 903 udružne protestantskega bogoslužja, 78 židovskega in le 80 katoliškega bogoslužja.

Vojvoda Orleanski hoče porabiti versko krizo ter izdati proglas, v katerem bo pozval vse monarhiste, naj se tesno združijo ter branijo pravice cerkve. V oglasu bo povdarjal, da ni dovolj samo odpor, ampak da treba nastopiti ofenzivo. Proti republikanski vladi bo treba poskušati najskrajnejša sredstva, da si Francija zopet pridobi mesto „prve hčere sv. cerkve“.

Mons. Montagnini v Vatikanu.

Iz Rima poročajo od 13. t. m.: Danes dopoldne je dospel iz Pariza semkaj mons. Montagnini, ki se je podal v Vatikan, kjer ga je takoj vsprejel papež v avdijenci. „Giornale d'Italia“ poroča, da je Montagnini obširno poročal papežu o razmerah na francoskem ter mu tudi pojasnil važnost dokumentov, ki mu jih je zaplenila francoska vlada; večina teh dokumentov se nanaša na spor med Vatikanom in Francijo. Iz dokumentov je tudi razvidno pravo vedenje francoskega svetništva, katerega dober del se ne strinja z odredbami sv. Stolice.

Glasom vatikanskega glasila „Corriere d'Italia“, je hotel Pij X., da mu mons. Montagnini natančno pojasni vse dogodke, ki so se izvršili zadnje dni, izlasti podrobnosti glede zaplembe dokumentov v nuncijaturi.

„Matin“ poroča, da so nekateri dokumenti velike važnosti. Iz mnogih pisem da je povsem razvidno, da je več del francoskega svetništva bil pripravljen, da se podvrže zakonu iz leta 1881, ter da so bili škofje in župniki prisiljeni od papeža, preklicati že izdane odredbe. Drugi dokumenti da dokazujejo vpliv, ki ga je sv. Stolica imela na zadnjih parlamentarnih volitvah.

Na mesto mons. Montagninija je papež baje imenoval svojim zastopnikom v Parizu, nekega francoskega prelata.

Drobne politične vesti.

Zopet hrvatsko veleposestvo v nevarnosti. Kakor poročajo hrvatski listi, je virovitički latifundij kneza Schaumburg-Lippe v nevarnosti, da preide v madžarske roke, da ga Madžari parcelirajo ter kolonizirajo.

Domače vesti.

Poroka. Dne 8. t. m. se je poročil g. Josip Sorč, učitelj v sv. Križu, z gospico Marico Plesovo iz Devina. Bilo srečno!

Volitve v predstojništvo in razsodišče delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. — Tržaški odbor za skupno slovensko-hrvatsko volilno akcijo vabi nujno vse narodno misleče podjetnike, da pošljejo takoj glasovnice pravilno podpisane na naslov odbora predsednika g. dr. Edvarda Slavika, advokata v Trstu, ulica Galatti št. 18. — Volitve so dne 29. t. m.; glasovnice morajo biti v svrhu ureditve že nekaj dni pred volitvijo v odborovih rokah.

Dogodki v Ricmanjih. Iz Ricmanj nam pišejo: V zadnji čas smo imeli zopet dva civilna pogreba. Prvi je bil dne 2. decembra, drugi pa danes, dne 13. decembra. Danes smo pokopali okolo 50-letno Katarino Kuret, iz znane in ugledne rodbine „Petračeve“. Oba pogreba je vodil, kakor navadno doslej, naš vaški župan Ivan Berdom, a posebnost na teh pogrebih je bila, da je kakor zadnji za pogrebi sledil gospod kapelan Jakob Ukmar. Iz dejstva, da je tudi ta dva pogreba vodil župan, more posneti ljubljanski „Slovenec“, da je „Edinost“ vendarle resnico pisala, ko je rekla, da je imenovanje rečenega g. kapelana Ricmanjce presenetilo.

Občinske volitve v Buzetu. Iz Buzeta nam pišejo dne 13. decembra:

V naši veliki občini se vrše občinske volitve. V ponedeljek, torek in sredo je volil III. razred skoraj enoglasno (proti 3 italijanskim glasom) kandidate hrvatske stranke. Danes in jutri voli II. razred. Protivniki se dosedaj niso prikazali. Nastopijo pa najbrže v soboto na volitvi za I. razred. Če bo sloga med nami, kakor jo je bilo doslej, dobe gotovo zasluženo plačilo.

Občinske volitve v Tinjanu okraj pazinski) so slednjič vendar razpisane. Dolgo je zatezala sedaj gospodovalna stranka, ali slednjič je morala le ugrizniti v kisl jabolko! Nadejamo se, da se sedaj rodoljubi na Pazinski dadi krepko na delo, da to hrvatsko občino rešimo iz italijanskih rok. Volitve se bodo vršile dne 20., 21. in 22. t. m.

Občinske volitve v Nabrežini*.) — (Dopis.) — Na naš dopis v 324. številki „Edinosti“ o volitvah v tukajšnje starešinstvo podali so nam vse polno pojasnil, naukov in zaničevanj naši vrli narodnjaki. Naj boše torej tudi nam dovoljeno podati svoje pojasnilo, posebno, ker ne bomo več odgovarjali. Zato pa prosimo, g. urednik, da tega dopisa ne krčite.

Dopis iz sv. Križa kaže le ošabnost in drugega nič. Ali je to pravi izgovor, da so volili Križani Italijane, ker niso bili poprej vprašani za njih mnenje. Zaveden volilec stori sam svojo dolžnost in se ne da voziti na voliče kakor prodano meso. Če so Križani res tako močni, naj bi bili volili pa samo svoje može Slovence mesto Lahov.

Dopisnikom iz Nabrežine pa sledeče: Vseh Nabrežincev ne sodimo krivo, ampak le kolovodje, takozvane narodnjake. Zelo lahkovaren je, kdor meni, da tu ne gre tudi za narodni interes. Vidi se, da dopisnik naše ptujce slabo pozna, ali jih pa — brani. Ti bi raje danes nego jutri polasčili našo Nabrežino. Umeje se pa samo ob sebi, da ptujci tega ne izdajo, ampak povdarjali bodo vedno druge interese. Le pogledjte jih, kako stano vitno se drže le svojega jezika na naših tleh in naše ljudstvo mora žnjimi v njih jeziku govoriti. Ako ne bi bil naš kmet-posestnik trden v svoji narodnosti, kdaj bi bila že izginila slovenska Nabrežina! V zahvalo se pa ti posestniki sedaj zaničujejo in zasramujejo.

Glede občinskega zemljišča pa ni res, da je občina kupila od devinske graščine, ampak kupili so jo točasni posestniki po št. 59, ki so kakor taki tudi v starih listinah posamično zaznamovani ter so jo tudi odplačali. Občina kakor taka ni plačala enega vinarja. Torej občina nim nikakih pravic do „gmajne“, ampak le oni občinarji, ki so jo kupili in plačali. (Isto se je zgodilo v Devinu, kjer je še sedaj le 17 posestnikov gospodar občinskega zemljišča, in ne občina). — Res je, da je sedaj občina vknjižena na občinsko zemljišče. To pa so zakrivali naši dobri predniki v nadi, da bodo to „gmajno“ živili le njih potomci, in ne ptujci iz Italije, Furlanije in od drugod. In na zemljišču, ki so je naši predniki kupili, bogatijo sedaj v resnici ptujci, ker je kolikor možno izkoriščajo. Res je, da je v poznejši dobi in do sedaj občina prodajala občinska zemljišča in jih dajala v najem in da so se ti dohodki porabljali za občinske stroške. Iz tega sledi pa, da ravno obrtniki in trgovci hočejo občino obubožati in le sebe gmotno povzdigniti.

*) Ta dopis pričujemo se na nujno prošnjo in prepuščamo dopisnikom vse odgovornost. Zelim pa, da bodi sedaj konec teh polemik. Saj razsodni ljudje so si že ustvarili svojo sodbo. Op. ured.

Kajti, ako bi ti res skrbeli za blagor občine, tedaj bi morali dobro vedeti, da se enkrat izerpajo ti zakladi v kamenolomih. Če se torej vse sedanje dohodke porablja, tedaj pride čas, ko ne bo glavnice in ne obresti, ampak zevala bo sama — mizerija. Ptujci jo pobrišejo dalje in mi ostanemo prazni. — Zato pa je neobhodno potrebno, da se stavijo sedanji dohodki na kapital, ki bodo dobro služili v poznejših časih, ko drugih dohodkov ne bo. To se pravi skrbeti za blagor občine, vrli narodnjaki!

Dokaz, da je le 61 posestnikov gospodar občinskega zemljišča, je ta, da so denar, prejet za prodano „gmajno“, že dvakrat razdelili med 61 posestnikov (kar ni prav) in še danes smejo sekati drva na občinskem zemljišču le teh 61 posestnikov.

Ne le letos, ampak tudi še prej so se naši posestniki vrli te krivici, pa tudi takrat so naši vrli narodnjaki prepričali to izvršitev. Sedaj pa naj javnost sodi, kedo ima pravico do „gmajne“: ali oni, ki so jo kupili, ali oni, ki so semkaj privandrali in hočejo sedaj to „gmajno“ pod imenom „napredka“ za se izkoristiti, in to s pomočjo nekaterih domačih, katerim je več ležeče na lastni, nego občinski koristi. — Tožba že dokazuje, kedo ima prav. — Prav je, da procvita klesarska obrt, ali tega se pa vendar ne more zahtevati, da imajo občinarji posestniki žrtvovati v ta namen vse dohodke iz svoje „gmajne“. Če je krivica trajala 40 do 50 let, to še vendar ni nikak vzrok, da se ta krivica ne sme več popraviti. In to ni nikak atentat na občinsko last, ampak grd egoizem je od obrtnikov in ostalih Nabrežincev, ker hočejo iz lastne dobičkarje sedaj gospodariti s takozvano občinsko „gmajno“. Mi nečemo oropati občine kakor take, ker nič nima, ampak vi hočete našo „gmajno“ izsesati.

Da so bili obrtniki in trgovci ob vsaki priliki zastavonoše slovenske Nabrežine, to je res: pa tudi drugi so zraven sodelovali. Ali ravno to je žalostno in sramotno, da so se ti nekdanji narodnjaki sedaj združili z Italijani in jih volili v občinski zbor. In tega da smo — mi krivi?! Lepa je ta! Ali res ni bilo drugih Slovencev, ki so tudi Vašega mnenja in misli, nasproti starim posestnikom? Te ste torej morali voliti mesto Italijanov in obranili bi bili vsaj čisto slovensko starešinstvo! Tako pa je res sramota za našo občino, da ima Italijane in Furlane v zboru, kar v narodnem oziru gotovo ne bo ristilo.

Ni res, da si je propadla stranka pred tremi leti onega Italijana postavila za kandidata, in če je to res, potem ste ga vi postavili za kandidata, ker takrat ste bili z nami združeni! — Torej tudi pred tremi leti ste imeli zveze z Italijani?!

Da so se zadnje občinske volitve tako ugodno izvršile za Lahe, pripisati je le zavednost slovenskih obrtnikov in trgovcev, ki obstoji v lastni koristi. Imamo še mnogo, pa dovolj bodi! S tako zavednimi narodnjaki nič več, ker smo v tem oziru preveč zaspani. Le še nekaj. Smešno je to, da se naši vrli narodnjaki smejo družiti na volitvah z vsem svetom, da celo se socialisti (videli smo, kako so nekateri delavci tudi za „narodnjake“ in Lahe agitirali in glasovali), le pravi domačini in resnični Nabrežinci ne bi se smeli o taki priliki družiti z nobenimi, še celo svojimi sinovi ne, če so ti slučajno socialisti! Dalje se jih ne sme jemati pod streho, ker to škoduje narodnosti. Obrtniki pa jih smejo jemati na delo, menda zato, ker to njim nič ne koristi, ampak — narodni Nabrežini!! Ti naši obrtniki so pa res, kakor se sami imenujejo: zavedni!

Da je lepo slovensko petje pri nas razpalo, je tudi res. Ali k temu so pripomogli in pomagajo še sedaj prav naši vrli „narodnjaki“, ker nočejo prihajati k pevskim vajam, če vidijo tam človeka, ki ni njihov misli. — Dovolj!

Povišanje pokojnin poštarnim, poštarnim oficijantom in mehaniškim pomočnikom. Kakor znano, se je letos državnim uradnikom in slugom z zakonom od 24. maja 1896 naklonilo precejšnje povišanje njih pokojnin potom samozavarovanja. Poleg aktivitetne plače se pritegne k podlagi, ki je odločilna za odmerjanje pokojnin, tudi znesek, ki bo odgovarjal aktivitetni dokladi v četrtem rajonu. Uradniki in slugi imajo iz tega izhajajoče več obremenjenje civilnopokojniškega proračuna pokriti iz lastnih sredstev po večjih pokojninskih prispevkih. Da se to zboljšanje pokojnine nakloni tudi drugim z dekretom nastavljenim uslužbencem poštnega zavoda, odreja ravnar objavljena naredba ministerstva za trgovino od 1. januarja 1907, da bodo tudi poštarni, poštarni oficijanti in mehaniški pomočniki deležni enakega zboljšanja pokojnin pod enakimi pogoji. Glede poštarnih se k letnemu plačilu, ki tvori podlago za odmerjanje pokojnine, pritegne tudi znesek približno tako velik, kakor je takozvana krajna doklada v četrtem rajonu; do čim bodo pri poštarnih oficijantih in mehaniških pomočnikih sistemizirana letna plačila v krajih četrtega rajona aktivitetne doklade tvorila podlago pokojnine. S temi odredbami je ustrezno opetovano izraženo željam poštarnih, da se njihove krajne doklade pritegnejo k podlagi za odmerjanje pokojnine.

X. ustanovnik „Društva slov. književnikov in časnikarjev“ v Ljubljani. Pišejo nam:

G. Ivan Jebračin, trgovec in tovarnar v Ljubljani, je izročil „Društvo slov.

književnikov in časnikarjev“ na račun ustanovnine 100 kron. Odbor mu izreka svojo iskreno zahvalo na darilu, to tem bolj, ker je g. Jebračin prvi slovenski trgovec in industrijalec, ki se je spomnil „Društva slov. književnikov in časnikarjev“. Slovenska industrija je še majhna in neznanstvena, prvič, ker nam manjka podjetnih ljudi, drugič pa, ker se Slovenci še vedno nismo popeli na stališče, da bi podpirali v prvi vrsti svoja domača podjetja. G. Jebračin je ustanovil prvo trgovino za kavne surogate na Slovenskem. Narodna dolžnost bi nam velevala, da bi z vsemi močmi podpirali to vseskozi narodno podjetje, čigar lastnik je zaveden Slovenec. Na Slovenskem je konzum kavnih surogatov ogromen, a producenti so razen Jebračina vsi naši narodni nasprotniki — Nemci in Lahi. Nad 80% vse cikorije, ki se je prodaja na Slovenskem, je iz nemških in laških tvornic, ves dobiček se torej steka v tuje, nam sovražne roke in od našega denarja so debele sovražni tuji. Jebračin je iz majhnih začetkov ustvaril lepo podjetje in blago, ki se izdeluje v njegovi tovarni, se lahko meri z najboljšim te vrste. Priporočamo trdimo Jebračin slov. občinstvu najtopleje, da jo podpira, ne le ker je trdka solidna ampak pred vsem, ker je zavedno narodno slovenska.

Sematizem lavantinske (mariborske) škofije za leto 1907 izkazuje 213 župnij (7 je izpraznjenih), 143 kapelanij (56 izpraznjenih), 8 ekspozitov, 361 efektivnih dušebrižnikov, 521.066 vernikov in 675 cerkev.

Cerkvene matice pri cerkvi sv. Vincenca Pavlanskega. C. kr. namestništvo je na prošnjo tržaško-koper. Ordinarijata odobrilo ustanovitev cerkvenih matic (krstnih poročnih in mrtvaških knjig) pri cerkvi sv. Vincencija Pavlanskega. V področju matic cerkve sv. Vincencija bo spadal južni del trga Barriera vecchia, ulice dell'Istituto, Tiziano, Gatteri, Michelangelo in ravna črta od konca ulice Michelangelo do začetka ulice izhajajočih s trga S. Luigi. Dosedanje meje župne cerkve Novega sv. Antona nasproti župnijam sv. Ivana, Katinara in sv. Jakob ostanejo nespremenjene. Prebivalci župnije Novega sv. Antona, ki bivajo v gori omenjenem področju, se bodo morali, počenši s 1. januarjem 1907, v stvari krstov, porok in smrtnih slučajev obračati na duhovščino cerkve pri sv. Vincenciju.

Polkovnik 17. pešpolka g. Ivan Pregelj je umirovljen in odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem.

Kuhinjski hlapec, tat. 18 letni Fran P., ki je služil v hotelu Volpich kakor kuhinjski hlapec, je predsinočnim iz nekega predala v hotelu ukradl 20 kron denarja in pa neko hranilno knjižico ter potem odšel neznan kam.

Kam je šel? Josinina Tančev, stanujoča v ulici del Bosca št. 9, je prijavila večeraj predpoludne na policijo, da je njen mož, 59 letni Jakob Tančev, odšel od doma še predvečernjim popoldne in da se ni več vrnil. Žena je jako v skrbeh radi moža, ker je namreč nesrečen slaboumen.

Nova razprodaja „Edinosti“ se je odprla v ulici Molino a vento št. 27.

Ponarejen denar! Po Goriškem krožijo ponarejene krone in goldinarji.

Župnikom v sv. Križu je mestni tržaški na svoji tajni seji minolega četrta imenoval dosedanjega župe upravitelja v Sv. Križu, g. Andreja Furlana.

Miramarski park bo od ponedeljka 17. t. m. naprej zaprt za občinstvo. Tega dne dospe v miramarski grad najdvojvodinja vdova Marija Josipa s sinom nadvojvodom Maksimilijanom.

Neznani. Franu Bariču, ki stanuje na Greti št. 127, je neznan tat iz nekega njegovega prostora ukradl za 6 kron puhlača.

— Ogjar Anton Ribarič je prijavil na policijo večeraj predpoludne, da mu je neznan tat predvečernjim, v času od 3. ure popoldne do 8. ure zvečer, ko namreč on ni bil doma, ukradl iz neke omare na stanovanju zlato verižico s križcem, vredno 20 kron, in zlat prstan z dragimi kamni, vreden 36 kron.

Najdenje trupla utopljenke ženske. Večeraj v jutro ob 6. uri in pol je pristanišni čuvaj (pilot) Lovrencij Contento našel na obrežju della Sanità, in sicer prav na kraju obrežja žensko naramno ruto. Pristopil je bližje in pogledal v morje. No, nedaleč od obrežja je zagledal žensko truplo, ki je plavalo vrh vode. Pogledal je takoj svoje tovariše stražnice, ki je ravno tam, in vsi skupaj so potem potegnili na kopno truplo utopljenke. Obvestili so telefoničnim putem policijo, odkoder je prišel tja eden uradnikov, ki je dal žensko natančno preiskati v svrhu, da bi se zvedelo za njeno identiteto. A bilo je vse zaman, pri njej niso našli ni najmanj stvari, iz katere bi se bilo dalo kaj sklepati. Da je nesrečnica šla sama v smrt, dokazuje dejstvo, da je imela oči zavezane z žepnim robcem. Na nogah je imela papuče, kakoršne se rabijo za po hiši, krilo je imela sivo, a jopič temno-rjav. Na roki je imela poročni prstan. Ženska je morala biti stara približno 35 do 40 let.

Policija je dala utopljenko fotografirati v svrhu, da bi se morda pozneje zvedelo, kdo da je bila samomorilka, na kar je bilo mrtvo truplo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Umrl vsled lastne ne previdnosti. — Pod krovom barke „Isola“, ki je bila vsidrana v prosti luki pred „hangarjem“ št. 21, so včeraj v jutro okoli 8. ure in pol našli mrtvega 35 letnega mornarja Avgusta Sopranica. Ker je bilo njegovo truplo še gorjo, so pozvali zdravnika se zdravniške postaje, upajoč, da mu morda še reši življenje. A prišel k njemu, je zdravnik konstatiral, da je nesrečen že mrtov, ter da je umrl vsled zadušjenja. Nesrečen si je namreč zakuril pod krovom kup oglja in potem zaspal. Zaspal je pa revež za vselej, ker meji spanjem ga je zadušil iz gorečega oglja razvijajoči se plin.

Koledar in vreme. — Danes: Irenej, škof in mučenec; Vlastimir; Cvejetana. — Jutri: Adalajda, vdova; Smijan; Bogoslava. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 7,5° Celsius. — Vreme včeraj: oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Občni zbor „Dijaškega podpornega društva“ se bo vršil, kakor že objavljeno, danes zvečer ob 8. in pol uri v gorenjem salonu restavracije Balkan.

Z ozirom na prevažni pomen tega dobrodelnega društva vabimo vse cenjene člene na množestvenilo udeležbo.

Dnevni red zborovanja bo: 1. Poročilo podpredsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev oobora. 5. Predlogi in nasveti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi na izredni občni zbor, ki bo v nedeljo 23. decembra ob 4. uri pop. v gorenji dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Prejemba društvenih pravic (preosnova pev. društva v „Bralno in pevsko društvo“). 3. Slučajnosti.

Gospodarstvo.

O glavnih skupščini „Gospodarske zveze“ za Istro

ki se je vršila minole srede, čitamo v „Naši Slovi“:

Udeležilo se je 30 začlenjenih zadrug od 50. Poleg teh je bilo zastopanih nekoliko zadrug, ki niso še členice „Zveze“. Skupščina se je vršila v najlepšem redu. Najvažnejša točka, ki jo je skupščina vsprejela, je predlog odbora, podprt na skupščini od več členov, da „Gospodarska zveza za Istro“ začne samostojno delovati in da izpolnjuje od oblasti revizijo svojih zadrug. Ta predlog je bil vsprejet z vsemi protisilnim glasom, ostale točke dnevnega reda pa enoglasno.

Domnevanje, ki smo mu dali izraza pred par dnevi, se je torej uresničilo.

Francoski kapital v Ogrski.

„Budapesti Hirlap“ je izvedel, da je francoska vlada poslala na Ogrsko posebnega odposlanca da proučava, v koliko bi se zamoglo tamkaj uložiti francoskega kapitala.

Brzobjavne vesti.

Novi nižje-avstrijski deželni maršal.

DUNAJ 14. Niže-avstrijskim deželnim maršalom je imenovan princ Lichtenstein.

Boj med cerkvijo in državo na Francoskem.

PARIZ 14. (Agence Havas). V poročilu glede odredb vlade nasproti postopanju sv. Stolice se glasi: Cerkev ne sme biti več deležna zakona iz leta 1905. Cerkevno imetje se izroči občinam pod pogojem, da bodo nadalje skrbela za bogocastje. Kazenske določbe glede škofov, ki se jih bo smatralo kakor inozemske dostojanstvenike, bodo predmetom posebne predloge.

PARIZ 14. Današnji ministerski svet je prišel sestavljati zakonodajne odredbe, ki jih namerava predložiti parlamentu glede izvedbe zakona o ločitvi. Besedilo se določi jutri. Minister je poročal, da je bil arhiv bivšega francoskega poslanstva pri Vatikanu vsled smrti arhivarja prenešen v Pariz.

Iz nepriobčenih zapiskov kneza Hohenlohe.

BEROLIN 14. „Nationalzeitung“ je izjavila, da zamore iz nepriobčenega dela zapiskov kneza Klovdiva Hohenlohe priobčiti nastopno dejstvo:

Glasom neke novice v dnevniku knezoveni glede vojaške predloge iz leta 1893 je papež Lev XIII. želel od cesarja Viljema dar 500.000 frankov. Knez Hohenlohe, ki je bil vprašan za mnenje, je izrazil, da se strinja s tem, da se darilo izroči, svetoval je pa, naj se papežu izroči denar še le potem, ko bo vsprejeta vojaška predloga. Začasno naj se da papežu kak dragi kamen.

Srbski princ Pavel.

BELIGRAD 14. Obolet je princ Pavel, nečak kralja Petra.

Poljaki proti knezu Bülowu.

BEROLIN 14. Na včerajšnji seji državnega zbora, ki je z desetimi glasovi večine odklonil naknadni kredit za Afriko, se oddalo 16 poljskih poslancev, ki so se na ta način hoteli maščevati proti državnemu kancelarju Bülowu, zaradi njegove protipoljske politike.

Kazenska razprava proti bivšemu italijanskemu ministru Nasi-ju.

RIM 14. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je pričela danes kazenska razprava proti bivšemu naučnemu ministru Nasi-ju in njegovemu tajniku Lombardo. Obtožnica nista prišla na razpravo. Ko je bila prečitana obtožnica, je državni pravdnik zahteval, naj sodi-

šče izreče, da je za to razpravo kompetentno redno sodišče. Sodišče je ta predlog odbilo. Državni pravdnik je uložil proti temu pritožbo ter zahteval naj se razprava odgodi.

Švedski kralj obolet.

STOKHOLM 14. Ker je kralj Oskar obolet, je prevzel regentstvo prestolonaslednik, ki je danes dospel semkaj iz Berolina. STOKHOLM 14. Stanje kraljevo je danes precej povoljno.

Norveška kraljeva dvojica.

LONDON 14. Kralj in kraljica norveška sta danes odpotovala v Nemčijo.

Razpust nemškega državnega zbora.

BEROLIN 14. O razpustu državnega zbora piše „Tagliche Rundschau“: „Vlada je storila svojo dolžnost, sedaj mora pa narod storiti svojo. Kakor-koli se izvrše volitve, en dobiček bo le gotov, namreč ta, da je proč z vladanjem centruma in tajnostnim postranskim vladanjem ultramontanizma.“

„Berliner Tagblatt“ piše: „Lozinka: „Proč od centra“ se je prvokrat izkazala. Sedaj je treba samo izvajati posledice.“

Amerikanska vojna mornarica.

WASHINGTON 14. Oddelek vojne mornarice je predložil kongresu načrt za vojno ladijo, ki bi bila z ozirom na silo napadanja in obrambe kos vsaki sedanji vojni ladiji.

Trgovina.

Borsna poročila dne 14. decembra.

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.12¹/₂ — 19.15¹/₂ angleške lire K — do — London kratak termin K 240.90 — 241.25
Francija K 95.37 — 95.60 Italija K 95.52 — 95.75
Italijanski bankovci K — — — — — Nemčija K 117.52 — 117.75, nemški bankovci K — — — — —
avstrijska ednotna renta K 99.05 — 99.35, ogrska
tronska renta K 95.80 — 96.10, italijanska renta K — — — — —, kreditne akcije K 690. — — 692. — —
državne železnice K 681. — — 683. — — Lombardi K 179 — 181 — Lloydove akcije K 798 — 808. —
Bredsko Tisa K 331.75 — 335.75, Kredit K 496. — —
do 483. — —, Bodenredit 1880 K 302. — — 310. — —, Bodenredit 1889 K 302. — — 310. — —, Turška K 160. — —
do 162. — — Srbske — — do — —

Dunajska borza ob 2. pop.
včeraj danes
Državni dolg v papirju 100.20 110.15
„ srebru 100.30 100.25
Avstrijska renta v zlatu 117.30 117.45
„ v kronah 4¹/₂ 99.10 99.05
Avstr. investicijska renta 3¹/₂ 89.85 89.85
Ogrska renta v zlatu 4¹/₂ 114.50 114.45
„ v kronah 4¹/₂ 95.85 95.85
„ 3¹/₂ 84.95 84.95
Akcije nacionalne banke 1779 — 1778 —
Kreditne akcije 691.75 693.25
London, 10 Lstr. 240.90 240.85
100 državnih mark 117.62¹/₂ 117.52¹/₂
20 mark 23.60 23.48
20 frankov 19.12 19.11
100 ital. lir 95.50 95.60
Cesarski cekin 11.51 11.51

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Skelep) — Francoska renta 96.10, italijanska renta 103.40, španski exterior 94.67, akcije otomanske banke 675 — — Menjice na London 352.50.

Pariz: (Skelep) Avstrijske državne železnice — — — — — unificirana turška renta 94.37
avstrijska zlatna renta — — — — — ogrska 4¹/₂ zlatna renta 97.50, Landerbank 500 — — — — — turško središče 149.25, parizka banka 16.50, italijanske meridionalne akcije — — — — — akcije Rio Tinto 21.34, Vzdržana.
London: (Skelep) Konsolidiran dolg 86¹/₂, srebru 31¹/₂, Lombardi 7¹/₂, španska renta 93¹/₂, italijanska renta 102¹/₂, tržni diskont 5¹/₂, menjice na Dunaju — — — — — Mirna.

Tržna poročila 14. decembra.
Budimpešta. Pšenica za april K 14.86 do K 14.88, rž za april K 13.16 do 13.18, oves za april K 14.96 do 14.98, koruza za maj 10.34 do 10.36.
Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, tendenca ugodnejša. — Prodaja: 30.000 met. stotov, vzdržano; druga žita nespremenjeno. — Vreme: megla.

Hamburg. (Skelep pop.) Kava Santos good average, za december 32¹/₂, za marec 33¹/₂, za maj 33¹/₂, za september 34¹/₂. Mirno. Kava Rio navadna loco 34—36 navadna rečna 37—38 navadna dobra 39—41. Vreme: dež.

Havre. (Skelep) Kava Santos good average za tekoči mesec 40¹/₂, za marec 40¹/₂. New-York. Kava Rio za bodočo dobavo. Stalno, za 5 do 10 stotnik višje. — Prodaja: 8000 vreč. —

London. Sladkor iz repe surov, 4 9¹/₂. Šir. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 17.75, za januar 17.75, za jan.-april 17.75, marec-junij 17.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.30, za januar 23.10, za januar-april 23.25, za marec-junij 23.40 (mirno). — Moka za tekoči mesec 29.55 za januar 29.6¹/₂, za januar-april 29.80, za marec-junij 30.20 (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 85¹/₂, za januar 82¹/₂, jan.-april 80¹/₂, za maj-avgust 65¹/₂, (mlačno). Spirit z tekoči mesec 42¹/₂, za mesec januar 42¹/₂, za januar-april 43¹/₂, za maj-avgust 44¹/₂, (mlačno). — Sladkor surov 88¹/₂ usov 24¹/₂—24¹/₂ (mirno), bel za tekoči mesec 26¹/₂, za januar, 26¹/₂, za januar-april 27¹/₂, za marec-junij 27¹/₂ (mlačno), rafiniran 58¹/₂—58.50. — Vreme: dež.

Plesni odsek „Tržaškega Sokola“ opozarja vse svoje brate člene in prijatelje plesa, da se udeležijo plesne vaje, ki se bo vršila danes ob 9. uri zvečer pod vodstvom brata prof. Iv. Umeka. Na programu so raznovrstni narodni plesi. Vstopnina za člene 50 stot., za nečlene 1 K, za gospodične z garderobo vred 30 stot.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu
je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.
Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti post. povzetju ali proti anticipatni pošiljati zneska 7 K franko poštnine in zaveja.

Za Simon Gregorčičev dom.

Zbirka Simon Gregorčičevih razglednic s primernimi verzami dobiva se na prodaj od 18. decembra 1906 naprej v odlikovanem fotografskem ateljeju Ant. JERKIČ-a v Gorici ter stanejo poslane po pošti 100 komadov 6 K. 20 st. Za vsacih prodanih 1000 razglednic plača zalagatelj 10 K za Simon Gregorčičev dom. — Slovenci! Za božične praznike in novo leto ter o vsaki priliki bodi nam ta razglednica najdražja! Razširjajmo jo po celem Slovanskem svetu v proslavo našega dičnega pesnika in korist našim ukaželjnim potomcem. V kratkem izide tudi S. Gregorčičeva povzdana slika v formatu 30×40 iz zadnje dobe ter bo stala po pošti poslana samo 2 K 40 vin. Naročila se sprejemajo že zdaj, znesek pa je treba plačati naprej.

Odličnim spoštovanjem
ANTON JERKIČ
GORICA, 12. decembra 1906.

Proda se

nova enonadstropna hiša v vasi Cvetrož pri Rihemberku 10 minut od postaje. Hiša je zidana za trgovsko in gostilniško obrt pripravna s sobami za stalne letovišearje. Proda se pod ugodnimi pogoji. Več pove „Inser. odd. Edinosti“ pod št. 1469.

PRISTNE švicarske žepne ure

točno uravnane, zlate, srebrne in kovinske kupi se v novi prodajalnici za ure
Josef Oppenheim
švicarske ure in kronometri

Trst, ulica Barriera vecchia 35 (nova palača).
VELIKA IZBERA

veržice za dame in gospode, uhano, prstanov, broš, zlatih, zlatih-plaket in srebrnih, ceneje nego drugod.
Ure za dame od 3 gl. naprej.
Popravlja hitro in ceno z večletnem poročtvom.

Najboljše stiskalnice za grozdje in oljke

so naše stiskalnice „ERGOLE“ najnovejšega in najboljsegastava z dvojno in nepretrgano špritskalno močjo; zajamče no najboljše delovanje, ki prekuša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.
Najboljše avtomatično patentovane tiste brigalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.
„Syphonia“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenjskih in miralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uredničenega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.
tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z množestvenimi pohvanimi pisni brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.

EDINA ZALOGA PO NIZKI CENI

ženskih in moških oblek
Giorgio Jess

TRST
ulica Barriera vecchia št. 15

Ženska krila . . . gl. 2, 2.50, 3.80, 5.50
Ženski jopiči . . . 4.50, 6.50, 8.50
Ženski paletot . . . 7.50, 9.50, 12.50
Ženske bluze iz volne . . . 3.50, 4.50, 5.50

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti post. povzetju ali proti anticipatni pošiljati zneska 7 K franko poštnine in zaveja.

Vsi merodajni slovenski časopisi so ugodno ocenili in priporočili slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar za leto 1907

ker ni boljšega slov. strokovnega koledarja za industrije, trgovce in obrtnike ter njih nastavlence, sploh za vsakega, kakor je ta. Zatorej si ga

naročite takoj pri FRANU ZELENIK

LJUBLJANA, Vegove ulice 6

Cena 1 krono; po pošti K 1.20

Zaloga ta- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno.

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafi Centrala).

Velik izbor francoskega šampanca, penastih dezertov, italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rana, konjak, razna žganja ter posebnosti pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol lita naprej.

Pozor gospe!

Čast mi je javiti moji cenj. klijenteli, da sem pričela s 15. oktobrom t. l. prodajati prave izvirne vzorce iz Pariza in Dunaja; tudi vsprejemam vsako naročbo — kakor že znano — po najnižjih cenah.

Udana **ELSA PERTOT**
MODNI SALON
ulica Tintore št. 1, I. nad.

Tovarna pohltva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (šolske poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Brezplačno cenik brezplačno in franko.

IMALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besede; masinistične besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Ivan Nasutti TRST (ulica Nuova št. 14 Palača Salemi) Trgovina s kuhinjsko opremo z emalirane in litega železa glinastih posod in steklenine.

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vseh letnih dobah v zalogi Josipa Delčić, ulica Sorgente 7, telefon 1465. (227)

Gospodična stara 19 let, z 16 tisoč gotovine, izobražena, lepe zunanosti, se želi seznaniti z gospodom uradnikom ali veleposvetnikom. — Le resne ponudbe s sliko pod šifro „Mladost št. 50“ na „Inseratni odelček Edinosti“. 1462

Slavnim društvom se priporočam za sestavo letnih računov in bilanc, revizijo zadrugnih knjig, predprave za občni zbor, spremembe pravil, vključitve sprememb odbora v zadrugi register, ustanovitve novih društev, likvidacijska postopanja in izbira društev iz trgovinskega registra, reševanje vseh društvenih zadev nasproti davčnim in političnim oblastim in vankovstne nasvete v zadrugnih stvarih. Večletno moje delovanje v zadrugnih stvarih je porok, da vsako delo izvršim hitro v popolno zadovoljnost. Mnoga hvalna priznanja in spričevala na zahtevo. Janko Trošt, škorklja 471 (nad rojansko cerkvijo) pri Trstu. 1394

Vinogradniki kupite jako lepe cepljene trte vsake vrste po nizki ceni, dokler jih je še kaj. Cenik na zahtevo. — Forčić & Pipan — Komen-Presejce. 1188

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja: popolne sobe in posamezni komadi. Izbera stolic. Cene, da se ni bati tekmovanja. Ulica Torrente 34, A. Gullich, 451

Hisino ali postrežnico sprejme se takoj v Verdi št. 1020, vrata 4, nasproti (Legione Sole) 1468

R. OSMO

izdeluje kape vsake vrste in oblike, nadalje higijenične klobuke iz platna. Ki se jih more prati. Prodaja klobuke iz klobučevine in slame. Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

TOVARNA ulica Malcanton št. 7, I. nad. ZALOGA ulica Riborgo št. 33, TRST

FILIP IVANIŠEVIC

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1405) v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporočam: občinstvu svoje gostilne „Alf Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al Fratelli dalmati“, ulice Zudeeche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste

Na prodaj so: ena hiša v ulici S. Cilino s 150 sežnji zemljišča; dve hiši v isti ulici z 200 sežnji zemljišča; stavbišče na Greti 110 sežnji zemljišča; zemljišče v ulici del Erema, voda iz Brojence, plin, vodnjak, stavbišče pripravno za dvorec, vozna cesta; en nov dvorec pri sv. Ivanu, nova hiša, prosta davka za 11 let, vrt voda, plin, ob glavni cesti. — Obrniti se je na

RAFAELE BIZZAI TRST, Corso št. 22, II. nadstr.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund

(prej Jast)

ulica Nuova 24 (prilijže)

daja nove in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Podpisani priporočam sl. občinstvu svojo zalogo dalmatinskega vina

nahajajočo se

v ulici Torre bianca št. 45

in gostilne

ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71 v katerih toči dalmatinska vina najbolje vrste

Ante Dvornik trgovec z vinom.

„BRAVO“

Najboljše in najnovejše
čistilo za kovine

Glavni zastopnik:

EUGENIO COSTANTINI

Via Lavatoio št. 5

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2,

Tovarna za cementne plošče raznih mer, ki jih stavlja tudi v delo, za kar jamči, izdeluje tudi terase in prešane cevi iz cementa.

Kinematograf Pathé Frerés

ki posluje v FONDO CORONEO (polec gledališča Minerva)

je absolutno priznan kakor edini

kar se tiče netresljivosti in tehniške popolnosti (ni smeti zamenjati z drugimi Kinematografi, ki se jih je doslej videlo)

Četrti velikanski program.

Nizke cene.

Svoji k svojim! TELEFON 1464 Svoji k svojim!

M. Stoppar v Trstu

TRST, ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) FILIJALKA: ulica Giuseppe Caprin št. 9

priloga svoje novo

preurejeno pekarno in sladničarno

Prodaja vsakovrstne sladčice, mandolato, mostardo, konfektore, kolače itd. itd.

Tu- in inozemska vina v buteljkah. — Vse naročbe prosto na dom.

Velika zaloga železnine in kovin

Carl Greinitz Neffen, Filiale

Corso št. 35 TRST Corso št. 53

Trg Carlo Goldoni št. 2.

Velika izbira najboljšega orodja in potrebščin za ključavničarje, kovače, kotlarje, kleparje, mehanike, mizarje, strugarje, sedlarje, tapetnike itd. itd.

Vse predmete za kuhinjo in posebne novosti za hišo.

Cene nizke in stalne.

Važen razglas za vso okolico!

Naproseni ste, da obiščite dobro znano in veliko

zaloga narejene obleke

Trst, ulica Arcata št. 1

Tu najdete največjo izbero: prodaja se vsakovrstno blago za prih. letno dobo po najnižjih cenah. — **VELIKA ZALOGA TOPLIH OBLEK BARVANIH IN ČRNIH, VRŠNIKOV** in blaga za obleke. Uzorci zastoj. **VITTORIO PISKUR.**

Grand hotel „Union“ v Ljubljani.

komfort prve vrste.

nad 100 sob.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejema vsako vrsto premičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

CORSO št. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Jrška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poreštvom.

Piazza Cavour št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 939.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje savod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadržnikom in dore na ukupno po 5%, na manjše po 6%, na nastave po 5%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejane varnostne celice za shranje vrednostnih papirjev, listin itd.

Polno hranilnični račun 816.004.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in na obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, špirit, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraška itd. Jamči za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

Fran Abram

TRST, ulica S. Francesco 44

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospodska ulica št. 7., II. nadstr. v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbe po 1/2% na varščino ali zastavo in na menice po 6% Glavni deleži koncem leta 5 1/2%.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Članov 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.089.13. — Posojila 1.570.810.39. Vrednost his 110.675. — (v resnici so vsebine več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega. Telefon št. 79.

Via Farneto št. 3

V novi prodajalnici igrač in drobnarij se nahaja vedno

VELIKA IZBERA

glavnikov, torbic, ročnih torbic, raznih lišpov, predmetov za darove, lišpov dišav po nizki ceni, ter pisarniških predmetov in izbrana zaloga krasnih razglednic za božič in novo leto.

Via Farneto št. 3

Podpisani sem v ulici Lazaretto vecchio št. 19 na voglu ulice san Giorgio otvoril

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelek iz mojih vinogradov v Bolu (okoli Braja) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Za vsa kraj Vasi zagotavljam, da je kakovost najboljša. Da zamoreta možniti odjemala in jamčiti za pristavo vino, sem sklenil, da ga dam v originalnih sodčkih narejenih iz mojih leti v Bolu in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za kromarje in gostilničarje primerne cene.

V nadi, da me počastite z Vasi naročbo beležim si naj udaneja

IVAN OVITANIČ.

Restavracija Finding

ulica Cologna št. 9-13

Dreherjevo in Plzensko pivo.

Razna vina, izborna kuhinja.

Lepo kegljišče.

Plesalna dvorana, biljard, igralna soba.

Vsako nedeljo in praznik

ples z orkestralno godbo.

Ako hočete imeti pód iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi)

v zalogi

Josip Visnovitz

TRST, ulica Dante Alighieri št. 3

Razpošilja se tudi na deželo.

DROGERIJA Josip Zigon

Filijalka na Proseku št. 11

Izbor drog, barv, čopičev, pokostit parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljene sirupa tamarindo, malinovec itd. itd.

V dobroznani prodajalnici jestvin in kolonijal

Petra Peternel

v ulici Giulia št. 76

je vdobiti vsakovrstne jestvine, kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, tursko in belo moko, naravno maslo, sveče milo, jedilno olje prve vrste. — Blago vedno sveže.

Pekarna in slaščičarna Mikuš trg S. Francesco d' Assisi št. 7

Prodaja moko I. vrste, slaščice in biskote najfinije vrste. Trikrat na dan svež kruh.

Zaloga pijač:

nih vin za desert, dalmatinskih in istrskih vin.

Pivo v steklenicah.

Cene zmerne. — Razpošiljanje tudi na dom.